

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Praesertim Augustini, Et Thomae Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Sacramentis In Genere Et Specie - Libros Octo Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput 2. Numerus Sacramentorum novæ legis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73212](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73212)

genere, in consecratione aliqua consistentem (à qua loca & vasa sacra, vocantur loca & vasa sancta, terra sancta, &c.) Sacramentum quippe à sacramento dictum est, & (ut S. Thomas ait l. 2. q. 102. a. 5.) *Sacramenta proprie dicuntur illa, quae adhibebantur Dei cultoribus ad quamdam consecrationem, per quam scilicet deputantur quodammodo ad cultum Dei.* Excludit proinde manna, quod Deus asservari iussit in arca, ad praefigurandam Eucharistiam, gratiamque per eam conferendam. Neque enim in arca servari iusta est, ad hoc ut usui suo conferret aliquam homini sanctitatem.

6 Dicitur 5. *Et significet perfectam gratiam sanctificantem*, ad excludendum sacrificium, quod, ut tale, institutum non est ad significandam gratiam sanctificantem, sed ad recognitionem supremi in nos domini divini. Ad excludendum item martyrium; quod licet (secundum aliquos) gratiam conferat ex opere operato; ad eam tamen significandam non est divinitus institutum, sed ad fidei confessionem.

7 Cum allata definitio conveniat Sacramentis, tam legis naturae (in qua fuisse Sacramenta Augustinus tradit l. 5. contra Julian. c. 11.) quam veteris & novae legis, Sacramentum sic definitum convenienter dividitur in *Sacramentum legis naturae, Sacramentum legis Moysaeae, & Sacramentum legis gratiae, seu evangelicae.* Quod postremum in eo praecellit Sacramentis legis naturae & Moysaeae, quod illa significabant quidem gratiam sanctificantem, conferendam per merita Christi, sed illam ex vi & dignitate sua non conferrebant. Hoc enim proprium est Sacramentorum novae legis, quae dicuntur à Concilio Tridentino sess. 7. can. 8. conferre gratiam ex opere operato, id est ex vi & efficacia meritorum Christi, Principalis Agentis, supra dignitatem & merita, tam Ministris, quam suscipientis (prout uberius explicabimus l. 2. n. 212.) & non solum ex opere operantis, id est ex fide, devotione, vel merito hominis. In quo haeretici errant, dicentes, Sacramenta novae legis, non habere aliam virtutem, quam excitandi fidem, vel devotionem, nec proinde aliter iustificare, quam Sacramenta veteris legis, quae etiam fidem excitabant, & devotionem, eaque mediante, atque ex vi & merito illius fidei (atque ad eam ex opere operantis) iustificabant hominem.

8 Verum errare convincuntur ex Scriptura. Si quidem Apostolus Moysaeae Sacramenta ad Galat. 4. vocat *infirma & egena elementa*, eademque Hebr. 7. iam reprobata dicit *propter infirmitatem & inutilitatem.* Ex opposito docemur in Evangelio, hominem in Baptismo renasci, remitti in caelo peccata, cui remittuntur à Sacerdote. A carne & sanguine Christi vitam manducantibus & bibentibus conferri, per manuum impositionem Spiritum sanctum accipi, &c. Quae ad oculum ostendunt, evangelica Sacramenta non esse signa gratiae ex se sterilia, sed causas effectrices, foetas sanctitate, quam promittunt.

Si dicas 1. *aliud significare Augustinum relationem can. detrabe l. q. 1. Unde ipsa tanta virtus aquae, ut corpus tangat, & cor abluat, nisi faciente verbo? Non quia dicitur, sed quia creditur. Nam & in ipso verbo aliud est sonus transiens, aliud virtus manens.* Ex hoc enim consequens videtur baptismum non abluere cor ex opere operato, sed ex opere operantis.

Respondeo negando assumptum. Quia licet ad consequendam gratiam baptismi, Augustinus ibi requirat fidem baptismum suscipientis (quia sine fide impossibile est placere Deo) nihilominus non dicit, quod baptismus non abluat cor, sive non sanctificet supra meritum & dignitatem fidei suscipientis, sed fidem exigit tanquam conditionem

fine qua non, sicut Theologi omnes, cum SS. Patribus, exigant sublationem obiecti, seu fictionis, vel pravae dispositionis, ad hoc ut baptismus ex opere operato valeat ad salutem & iustificationem. Nec fidem suscipientis Augustinus exigit, si adultus non sit, sed, ut ait can. cum pro parvulis de Consecr. dist. 4. *cum pro parvulis alii respondent, ut impleatur erga eos celebratio Sacramenti, valet utique ad eorum consecrationem, quia ipsi respondere non possunt; valet (inquam) ad hoc ut mundet infans, quamvis nondum valentem corde credere ad iustitiam, & ore confiteri ad salutem.*

Si dicas 2. *quod originalis culpa remittebatur per circumcisionis mysterium cap. maiores de baptismo.* Respondeo ibi non dici, quod remittebatur per circumcisionem, ut per baptismum. Neque enim circumcisio Christi sanguine rubricata erat, ut de baptismo dicitur ibidem. Non (inquam) dicitur ibi, quod originalis culpa remittebatur per circumcisionem, sed per circumcisionis mysterium, id est per fidem, quam in mysterio, sive in arcano significabat: adeoque ex opere operantis, non ex opere operato. Ad quod significandum 1. Cor. 7. dicitur: *Circumcisio nihil est, neque circumcisio aliquid valet, neque praepitium, sed nova creatura.*

Dicamus ergo cum S. Augustino in Psal. 73. *Alia sunt Sacramenta dantis salutem, alia promittentia Salvatorem. Sacramenta novi Testamenti dant salutem: Sacramenta veteris legis promittebant Salvatorem.* Et, cum Concilio Florentino, in decreto de Armenis: *Sacramenta novae legis multum à Sacramentis differunt antiquae legis, quae non causabant gratiam, sed eam solum per Passionem Christi dandam significabant. Haec vero nostra, & continent gratiam, & ipsam dignè suscipientibus conferunt.*

CAPUT II.

Numerus Sacramentorum novae legis.

Idem certum est, novae legis septem esse Sacramenta, non plura, nec pauciora, videlicet Baptismum, Confirmationem, Eucharistiam, Poenitentiam, Extremam Unctionem, Ordinem, & Matrimonium. Sic Tridentinum sess. 7. can. 1. definit contra nostris temporis haereticos, in ea non minus à secumipis, quam à nobis discordes. Siquidem Lutherus modò unum tantum, ut lib. ad Valdens. modò duo, ut lib. de capt. Babil. fol. 88. modò tria agnovit, baptismum, poenitentiam, & panem, ut ibidem fol. 65. Calvinus l. 4. instit. c. 18. §. 19. & 20. duo tantum, baptismum, & cenam. Verum ibidem c. 19. §. 3. presbyteratus ordinem pro Sacramento recipit. Et in Antidoto Conc. Trid. sess. 7. c. 4. quatuor tantum rejicit Sacramenta. Zuinglius l. de falsa & vera relig. tria Sacramenta agnoscit, baptismum, cenam, & matrimonium. Philippus Melancton in locis communibus anno 1522. editis duo tantum admittit. Verum etate factus prudentior (inquit Lindanus l. 4. Panopl. c. 6.) tria tantum agnoscit Sacramenta, ut videre est in Apologia Augustana anno 30. edita. Nec tamen in hoc numero sibi consentendum existimavit: siquidem in locis anno 52. recusus ex sua censura contra Symmistarum omnium sententiam, quantum euperet additum, dicens: *Mihi maxime placet, etiam addi baptismum canae Dominicae, & absolutioni ordinationem.* Alius porrò ex illis novo isthoc spiritu afflatis (pergit Lindanus) scribit sex semper fuisse credita Sacramenta, licet alicubi septem. Ita nimirum nec inter se, nec secumipis concordant, qui semel à certa veritatis regula deviant.

11 Nos autem Catholici, quantum ad essentiam, numerum & efficaciam Sacramentorum, hoc tenemus (ait optime Latomus adversus Tindicum pag. 193.) quod in Ecclesia Catholica didicimus; eandem sequentes regulam in recipiendis Sacramentis, quam sequimur in recipiendis canonicis Scripturis. Nam sicut illas Scripturas habemus canonicas, quas omnes Ecclesie Catholice pro canonicis agnoscunt; sic illa habenda censemus Sacramenta, quae pro Sacramentis habet omnis Ecclesia Catholica. Et quemadmodum Catholicus Orthodoxus non veris rationibus adducitur, ut de autoritate Scripturae canonicae dubitet, vel alicujus partis ejus, eò quod videat quasdam haereses, vel schismata, ipsam Scripturam in totum, aut ex parte, vel non recipere, vel repudiare; ita sentiendum de Sacramentis. Quia regula credendi ex ipsa Ecclesia Catholica, & ex his qui in ea permanent, petenda est, non ex his qui foras exierunt, aut projecti sunt. Ut enim ex ramis in vite permanentibus uvae, unde vinum exprimitur, colliguntur, non de farmentis praecitis; ita quoque veritas fidei ac doctrinae Sacramentorum, ex Catholicis Orthodoxis petenda est, non ex haereticis, aut schismaticis. Proinde illud habendum pro Sacramento, quod pro Sacramento Catholica habet Ecclesia, etiamsi hoc non probet per Scripturam expressam. Etenim verbum Dei traditum equivaleret scripto. Non enim omnia ad fidem, religionem, & Sacramenta spectantia, expressè habentur in Scripturis, ut constat ex dictis Patrum, & ex ipsa canonica Scriptura. Nam & ipse Paulus quaedam verbo tradidit Timotheo, tanquam fidei depositum, quae praecipit commendari fidelibus hominibus, qui idonei essent alios docere. Unde sicut veritas fidei, verus Scripturae intellectus, & vera obscurorum locorum interpretatio, ex Ecclesia Catholica petenda est; ita & veritas, usus & fructus Sacramentorum. Frustrà proinde haeretici, ex Scriptura probari volunt septem Sacramenta. Tamen enim non putemus deesse Scripturas testificantes de illis; etsi tamen desissent, vel earum aliqua expositione, vel interpretatione haereticorum aliorum traherentur; sufficere debet homini pio & fideli traditio & expositio Ecclesiae Catholicae.

Septenarium itaque Sacramentorum numerum sufficienter probamus ex perpetua Ecclesiae Orientalis (de qua testimonium perhibuit Hieremias Patriarcha Constantinop. Wittenbergensis respondens 15. Maii 1576.) & Occidentalis traditione; quae cum ab aliquo determinato Concilio, vel Pontifice non probetur introducta, secundum regulam Augustini epist. 118. censenda est ab Apostolica traditione manasse. Et de omnibus quidem septem Sacramentis antiquissimorum Patrum, Graecorum, Latinorumque testimonia apud Autores nostros inveniuntur. Enimvero Tertullianus de praescript. c. 40. meminit *indictionis*, id est Baptismi, *expiationis peccatorum*, id est Penitentiae, *signationis in frontibus*, id est Confirmationis, *oblationis panis*, id est Eucharistiae, *summi Pontificatus*, id est Sacerdotii, sicut & *nuptiarum*, id est Matrimonii. Quibus cap. 41. addit *curacionem agrorum*, id est Extremam Unctionem. Similiter Augustinus epist. 118. tamquam vera Sacramenta nominat *Baptismum & Eucharistiam*. L. 2. contra epist. Petilian. c. 104. *sacrum Chrisma*. L. 1. de adulter. conjug. c. 26. & 28. & in Psal. 146. *Penitentiam*. L. 2. contra epist. Parmen. c. 13. *Ordinationem*. L. 1. de nupt. & concup. c. 10. & lib. de bono conjugii c. 24. *Sacramentum Matrimonii*. Epist. 119. c. 7. *Oleum*, seu Extremam Unctionem. De qua etiam videri possunt Innocentius I. in epist. ad Decentium, Chrysostom. I. de sacerdotio, Cyrillus noster Alexandrin. I.

Tom. III.

2. in Leviticum, alique Patres.

Sed quid est quod septenarium Sacramentorum à nobis potius ex Scriptura probari volunt, quam quaternarium numerum Evangeliorum, vel quam binarium vel ternarium duntaxat numerum Sacramentorum ipsi ex Scriptura probent? Cur ad id probandum nobis non sufficit praescriptio possessioque ab antiquis ducta temporibus, Ecclesiaeque Orientalis & Occidentalis consensus: cum pro illo suo binario vel ternario duntaxat numero, ne ullum quidem Patrem Lutherani & Calvinistae habeant, nec ullum Scripturae testimonium?

Denique ex Scriptura eo ipso demonstramus esse plusquam duo, vel tria Sacramenta, quo ex Scriptura demonstramus, esse plusquam duo, vel tria symbola, seu signa externa, gratiae collativa. Quod enim Baptismus, Eucharistia, Penitentia, & Ordo, sint symbola externa, nec negant, nec negare possunt. Quod autem gratiae sint collativa, probatur de Baptismo ex Act. 2. *Baptizetur unusquisque vestrum in remissionem peccatorum*. De Eucharistia ex Joan. 6. *Qui manducat meam carnem, &c. habet vitam eternam*, id est jus ad eam, per gratiam. De Penitentia ex Joan. 20. *Quorum remisistis peccata, remittuntur eis*. Remissio verò peccatorum non fit nisi per gratiae infusionem. De Ordine, ex eo quod Christus ibidem Apostolis conferens absolvendi potestatem (quae spectat ad sacram ordinationem) dixerit: *Accipite Spiritum sanctum, quorum remisistis, &c.* Necnon ex eo quod Apostolus 2. Timoth. 1. loquens de Timothei ordinatione dicat: *Admonete, ut resuscitet gratiam Dei, quae est in te per impositionem manuum mearum*.

Si praeterea haeretici advertant ex Scriptura constare, quod quatuor illa symbola à Deo sint instituta, quid amplius postulant ad probandum ex Scriptura, quod verè sint Sacramenta? Et quibus aliis ex Scriptura argumentis probant ipsi, Baptismum & Eucharistiam esse Sacramenta? At qui quatuor illa symbola à Deo esse instituta, constat ex Scriptura, & quidem de Baptismo ex Marci ult. *Euntes in mundum universum, baptizate, &c.* De Eucharistia ex Luc. 22. & 1. Cor. 11. *Dominus Jesus, in qua nocte tradebatur, accepit panem, &c.* De Penitentia ex Joan. 20. antè citato. De Ordine quoad potestatem absolvendi ex eodem c. 20. *Accipite Spiritum sanctum, quorum remisistis, &c.* Quoad potestatem verò consecrandi ex Luc. 22. *Hoc facite in meam commemorationem*.

Eccè ergo plusquam duo vel tria Sacramenta, ex Scriptura demonstrata. De Matrimonio idem probatur ex c. 5. ad Ephes. *Sacramentum hoc magnum est*. Illudque à Deo institutum esse constat ex Matth. 19. *Quod Deus conjunxit, homo non separet*. Aiunt quidam haeretici Apostolum loco citato non loqui de Sacramento gratiae collativo, sed mysterii significativo. Verum Apostolum ibi sic loqui de Sacramento mysterii significativo, ut etiam loquatur de Sacramento gratiae collativo, perpetuus fuit Ecclesiae sensus ac traditio: nec contrarium ex Scriptura vel aliunde haeretici probare possunt.

Superfunt Confirmatio & Extrema Unctio. Confirmationem verò esse signum gratiae collativum, habemus ex Act. 8. & 19. *Imponebant manus super illos (baptizatos) & accipiebant Spiritum sanctum*. Idem de Extrema Unctione habemus ex Jacobi 5. *Infirmatur quis in vobis? inducat Presbyteros Ecclesiae, & orent super eum, ungentes eum oleo... & si in peccatis fuerit, remissentur ei*. Quod si ex Scriptura expressè habeamus, duo ista Sacramenta gratiam conferre, eo ipso ex eadem implicite habemus, esse institutionis divinae: cum solius Dei sit signa gratiae collativa instituire.

A 2